

12. januar 2021
Sagsnr.: 20/11907
Klagenr.: 1014511
NAC-NH

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

STADFÆSTELSE af afslag på dispensation i sag om bibeholdelse af juletræskultur inden for strandbeskyttelseslinjen i Kerteminde Kommune

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 1, jf. § 65 b, stk. 1, jf. § 78, stk. 4.¹

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Kystdirektoratets afgørelse af 1. september 2020 om afslag på dispensation til bibeholdelse af juletræskultur inden for strandbeskyttelseslinjen på matr. nr. F 1 , Mesinge, beliggende Søndre A 1 , 5370 Mesinge i Kerteminde Kommune.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet² og gebyrbekendtgørelsens § 2.³ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

MILJØ- OG
FØDEVAREKLAGENÆVNET
Toldboden 2
8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37795526
EAN-nr. 5798000026070
nh@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk

¹ Lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 om naturbeskyttelse med senere ændringer.

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

³ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 29. september 2020 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ejendommens ejer.

Klager har navnlig anført, at

- der i overensstemmelse med lighedsprincippet skal meddeles dispensation til det ansøgte,
- beplantningen er foretaget i en tidligere æbleplantage,
- juletræerne er plantet på en sådan måde, at de ikke skæmmer,
- de nærmeste naboer er indforstået med, at klager søger om en tidsbegrænset dispensation,
- jorden, hvor juletræerne er beliggende, tidligere har været brugt til dyrkning af korn, og
- der er et naturligt hegn af tjørnehæk rundt om juletræerne for at skærme af.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.4.

2. Sagens oplysninger

2.1 Ejendommen/området

Ejendommen er beliggende i landzone ca. 250 m fra kysten. Juletræsbeplantningen er placeret syd for ejendommens bygninger og er delvist omfattet af den udvidede strandbeskyttelseslinje, der trådte i kraft den 25. november 2001.

Juletræerne er blevet plantet i henholdsvis 2014 og 2016. Den del, der er blevet plantet i 2014, er delvist omfattet af strandbeskyttelseslinjen, mens alle træerne fra 2016 er placeret inden for strandbeskyttelseslinjen.

Ifølge oplysningerne i BBR er ejendommen registreret som landbrugsejendom med et areal på 16.265 m², hvoraf 7.824 m² er omfattet af strandbeskyttelseslinjen.

Kyststrækningen i området består hovedsagligt af landbrugsmæssigt dyrkede marker og dertilhørende spredt bebyggelse.

2.2 Sagens forhistorie

Det fremgår af sagen, at klager tidligere har ansøgt den daværende myndighed på strandbeskyttelsesområdet, Miljøcenter Odense, om at kunne beplante det ansøgte areal med juletræer.

Miljøcenter Odense meddelte den 1. december 2010 afslag på ansøgning om dispensation til dette.

Natur- og Miljøklagenævnet stadfæstede efter klage den 24. marts 2011 afslaget.⁴

⁴ NMK-500-00097

2.3 Den påklagede afgørelse

Kystdirektoratet har den 1. september 2020 meddelt afslag på lovliggørende dispensation til juletræsbeplantningen inden for strandbeskyttelseslinjen. Direktoratet har samtidig meddelt påbud om retablering af forholdet.

Det fremgår af afgørelsen, at Kystdirektoratet i forbindelse med en anden sag i området har konstateret, at der er plantet juletræer på et areal, der delvist er omfattet af strandbeskyttelseslinjen.

Ifølge afgørelsen har klager den 8. november 2019 ansøgt om dispensation til bibeholdelse af de to juletræskulturer og til at afvikle dem i to tempi frem til den 31. december 2024.

Kystdirektoratet har anført, at det fremgår af naturbeskyttelseslovens § 15, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen, og at der ikke må etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

Kystdirektoratet har videre anført, at forbuddet mod tilstandsændringer bl.a. betyder, at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen, og at der kan gøres undtagelse fra bestemmelsen, jf. naturbeskyttelseslovens § 65 b.

Ifølge Kystdirektoratet administreres strandbeskyttelseslinjen meget restriktivt. Det er oplyst i afgørelsen, at der af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, alene dispenseres, når der foreligger en begrundelse herfor og når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Det fremgår endvidere af afgørelsen, at der ikke kan gives dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 15, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyre- og plantearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Kystdirektoratet har oplyst, at et ulovligt forhold kan lovliggøres enten retligt ved dispensation eller fysisk ved fjernelse, og at forholdet som udgangspunkt skal vurderes på samme måde, som i de tilfælde, hvor der er indgivet en forudgående ansøgning.

Kystdirektoratet har anført, at administrativ praksis for meddelelse af dispensation til beplantning med juletræer inden for strandbeskyttelseslinjen er restriktiv og har bemærket, at praksis afspejles i Miljøcenter Odense og Natur- og Miljøklagenævnets afgørelser om tilplantning med juletræer på det konkrete areal.

Kystdirektoratet har begrundet afgørelsen med, at der på samme måde som i 2010 og 2011 ville have været meddelt afslag på en forudgående ansøgning om dispensation til tilplantningen. Direktoratet har bemærket, at det forhold, at der er sket tilplantning efter, at der i forvejen var meddelt afslag på ansøgningen fra 2010, er en skærpende omstændighed, der er indgået i fastsættelsen af fristen for fjernelse af juletræerne.

2.4 Klagens indhold

Klager har anført, at ligebehandlingsprincippet er gældende og har hertil henvist til tre eksempler, hvor der er givet tilladelse til henholdsvis beplantning til vindrueproduktion, opførelse af tre vindmøller og havneudvidelser i Odense Fjord, samt opførelse af store ridehaller inden for strandbeskyttelseslinjen.

Videre har klager anført, at beplantningen af juletræer er foretaget i en tidligere æbleplantage, der blev fældet i 1985.

Desuden har klager bemærket, at beplantningen er sket på en sådan måde, at det ikke skæmmer, idet der ned mod vandet er en stor juletræsplantage og et levende hegn på ca. 8-12 m, der blev etableret før strandbeskyttelseslinjen blev udvidet til 300 m. Klager har oplyst, at de nærmeste naboer er indforstået med, at klager har søgt om en tidsbegrænset dispensation.

Klager har oplyst, at arealet, hvor juletræerne er plantet, fra 1985 til 2016 er blevet brugt til dyrkning af korn, og at der rundt om juletræerne er et naturligt hegn af tjørnehæk, der er etableret for mange år siden for at afskærme for æbletræerne. Klager har endvidere bemærket, at der er fjernet ca. 80 % af de juletræer, der blev plantet i 2014.

Klager har også anført, at det ikke er intentionen, at beplantningen skal blive til en skov, men at juletræsproduktionen er en omdriftproduktion, der har en cyklus på ca. 10 år. Klager har oplyst, at træerne fra 2011 og fremefter er blevet fældet i takt med, at de er blevet salgsklare.

Klager har bemærket, at der gøres en stor indsats for, at juletræerne er præsentable og en nydelse for de forbipasserende. Det samme er gældende for de træer, der ligger inden for strandbeskyttelseslinjen, selvom de ikke kan ses fra vejen.

Endelig har klager bemærket, at der i ansøgningen blev søgt om dispensation til 31. december 2024, men at den rigtige dispensationsdato skulle have været 31. december 2026 for de juletræer, der blev plantet i 2016.

2.5 Kystdirektoratets bemærkninger til klagen

Kystdirektoratet har i bemærkninger af 22. oktober 2020 til klagen anført vedrørende klagers bemærkninger om tilladelse til vindrueproduktion i området, at der i naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 4, er en lempeligere

dispensationsadgang for tilplantning med frugtræer og bærbuske. Direktoratet har bemærket, at vin er et bær og derfor omfattet af bestemmelsen, modsat juletræskulturen.

I forhold til vindmøller og havneudvidelse i Odense Fjord har Kystdirektoratet bemærket, at disse forhold ikke er omfattet af strandbeskyttelsen, idet havneudvidelsen er etableret på søterritoriet, og vindmøllerne er opstillet på arealer undtaget strandbeskyttelse.

I forhold til opførelse af ridehal ved stutteri i lokalområdet har Kystdirektoratet bemærket, at der er meddelt tilladelse efter naturbeskyttelseslovens § 15 a, stk. 1, nr. 6, da det er et byggeri, der er vurderet til at være erhvervs-mæssigt nødvendigt for den konkrete landbrugsejendom.

Endelig har Kystdirektoratet bemærket, at tilplantningen af juletræer er sket efter afslag på ansøgning til at foretage tilplantning. Efter klage til Natur- og Miljøklagenævnet blev afslaget stadfæstet.

3. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger

Naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 1, indeholder et generelt forbud mod at foretage ændring i tilstanden af arealer inden for strandbeskyttelseslinjen, herunder foretage bebyggelse, udstykning, matrikulering og arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

Formålet med bestemmelsen er at sikre en friholdelse af strandene og de umiddelbart bagvedliggende kystområder mod indgreb, der ændrer den nuværende tilstand og anvendelse.

Efter naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 1, kan der kun i særlige tilfælde meddeles dispensation fra strandbeskyttelseslinjen. Der kan derfor kun dispenseres, hvis særlige forhold taler for det, herunder hvis der er tale om et nødvendigt formål, som bør gå forud for den generelle beskyttelsesinteresse, og der ikke ved en dispensation skabes præcedensvirkning i strid med det generelle formål med reglerne. Bestemmelsen administreres i praksis meget restriktivt.

Forbuddet mod etablering af anlæg inden for strandbeskyttelseslinjen administreres i praksis meget restriktivt, og den almene interesse i at kræve indretninger som f.eks. terrasser, trapper, pavilloner, opfyldninger og strandhaver lovliggjort er derfor tungtvejende.

Som udgangspunkt skal lovliggørelse af et ulovligt forhold behandles på samme måde, som om forholdet ikke var etableret.

Det er i Miljø- og Fødevarerklagenævnets praksis antaget (jf. Naturklagenævnet Orienterer nr. 334 fra oktober 2004), at myndighedens ret til at forlange fysisk lovliggørelse kan fortabes, når der er gået en vis længere tid. Der kan ikke fastsættes en generel tidsgrænse for, hvornår retten til at

forlange fysisk lovliggørelse ophører. Dette afhænger af en konkret vurdering. I vurderingen indgår bl.a. karakteren af den ulovlige indretning samt en afvejning af den almene interesse i lovliggørelse over for hensynet til ejeren/brugeren af den ulovlige indretning.

Det må således som udgangspunkt antages, at jo stærkere en beskyttelsesinteresse desto flere år skal der gå, før retten til fysisk lovliggørelse fortabes.

Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis hviler på et almindeligt indrettelsessynspunkt, hvorefter en ejer/bruger normalt, når der er gået meget lang tid, vil have indrettet sig i tillid til, at bestående indretninger på grunden, som ikke er blevet påtalt fra nogen side, anses for lovlige.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at der i den konkrete sag ikke er medgået så lang tid, at hensynet til klagers indrettelse opvejer de hensyn som strandbeskyttelseslinjen har til formål at varetage. Nævnet har lagt vægt på, at der er forløbet 6 år siden den første tilplantning, hvilket efter nævnets opfattelse ikke er tilstrækkeligt til, at indrettelseshensyn skal veje tungere end hensynet til strandbeskyttelseslinjen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at der ikke er tale om et sådant særligt tilfælde, der kan begrunde en dispensation til juletræsbeplantningen inden for strandbeskyttelseslinjen.

Nævnet har herved lagt vægt på, at praksis er restriktiv, og at en dispensation vil kunne medføre en uønsket præcedensvirkning i lignende sager. Nævnet har videre lagt vægt på, at juletræsbeplantningen strækker sig over et stort areal, der påvirker oplevelsen af det bagvedliggende kystlandskab. Desuden har der i en lang årrække været dyrket korn på arealerne, der således ikke kontinuerligt har været beplantet, hvorfor tilplantning med juletræer udgør en markant ændring i kystlandskabet. Endelig har nævnet lagt vægt på, at Natur- og Miljøklagenævnet den 24. marts 2011 stadfæstede Miljøcenter Odenses afslag på dispensation til etablering af juletræsbeplantning på arealet inden for strandbeskyttelseslinjen, hvorfor klager ikke har haft grundlag for at forvente, at der kunne opnås dispensation.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder desuden, at de af klager nævnte sager om beplantning til vindrueproduktion, opførelse af tre vindmøller og havneudvidelser i Odense Fjord, samt opførelse af store ridehaller inden for strandbeskyttelseslinjen, ikke er sammenlignelige med denne sag, hvorfor henvisningen til dem ikke kan føre til et andet resultat.

3.2 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr ikke, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Kystdirektoratets afgørelse af 1. september 2020 om afslag på dispensation til bibeholdelse af juletræskultur inden for strandbeskyttelseslinjen på matr. nr. F 1 , Mesinge, beliggende Søndre A 1 , 5370 Mesinge i Kerteminde Kommune.